

Welkom Symposium

hartelijk welkom, u allen, op dit minisymposium, georganiseerd door de Dienst Geestelijke verzorging. We stellen het erg op prijs dat u aan onze uitnodiging gehoor hebt willen geven. De reden van dit symposium is drieledig:

-aanleiding is het 25 jarig ambtsjubileum van collega Marja v.d.Beld-Rijfkogel. Vandaar een bijzonder woord van welkom voor haar, haar partner, familieleden en al haar gasten.

Tevens wil de dienst dit symposium aangrijpen om na een periode van reflectie, een zekere nieuwe koers te markeren, waarbij we d.m.v. scholing andere zorgverleners nog meer willen betrekken bij de zorg voor ziel en geest.

Tenslotte willen we met deze studiemiddag een bijdrage leveren aan de actuele discussie over de rol van het brein en wat dit betekent voor verwerkingsprocessen, voor het omgaan met zingeving, ethiek en religiositeit. Voordat ik de sprekers van vanmiddag wil uitnodigen om hun gewaardeerde bijdrage te leveren, wil ik eerst het woord geven aan de heer Theo v.d. Schepop, directeur Organisatieontwikkeling en lid van het College van Bestuur.

Ter inleiding van van Praag

“Cogito, ergo sum”.

Ik denk, dus ik ben, zei Descartes.

Swaab zegt in feite: “Ik ben mijn brein”.

Maar als de mens niet meer is dan een verzameling van biologische, om niet te zeggen neurochemische functies, wat blijft er dan nog voor ruimte voor de geest over?

Wat valt er dan nog te hopen, te verlangen, te genieten, zin te beleven?

Wat is dan de betekenis van alles wat de geest heeft voorgebracht aan kunst, cultuur, literatuur, filosofie en religie.

Met deze actuele vragen worstelt de eerste inleider van deze middag: Prof. Herman van Praag. In zijn visie dient niet alleen de biologie een plek te hebben in de psychiatrie, maar evenzeer zingeving en religie. Naar de grensgebieden van psychiatrie en zingeving en religie stimuleert hij nationaal en internationaal onderzoek.

Zijn meest recente werk heet dan ook: “God, religie en ons brein”.

Het is ons een eer aan u voor te stellen: prof Herman van Praag.

Ter inleiding van Tzvi Marx

Er zijn dokters die de aanwezigheid van geestelijk verzorgers in het ziekenhuis overbodig vinden om de eenvoudige reden dat zij vinden dat wat geestelijk verzorgers doen zij ook wel kunnen. Je kunt je minstens vragen stellen bij het beeld wat deze dokters hebben van wat geestelijke verzorging inhoudt of bij het beeld dat zij van zichzelf en hun beroep hebben...

Met de titel van de inleiding van doctor Tzvi Marx “De arts als geestelijk verzorger” lijkt het minstens dat we ‘de duvel in huis gehaald hebben’. We spreken over het concept van Maimonides, een breed ontwikkeld geleerde in een tijd dat van sterk doorgevoerde specialismen nog geen sprake was.

Toespraak tot Marja

beste Marja,

Al meer dan 25 jaar werk je als geestelijk verzorger en predikant in dit ziekenhuis. Mn. met nadruk dit ziekenhuis, dat aanvankelijk Diaconessenhuis heette en na de fusie Máxima Medisch centrum loc Ehv. Vanaf het begin werd je bovendien door dit toen protestantse ziekenhuis uitgeleend aan het katholieke Catharinaziekenhuis, een situatie die tot voor enkele jaren is blijven bestaan.

Je begon als ziekenhuispredikant en je werk evolueerde tot het beroep van geestelijk verzorger.

Eigenlijk heb je in die 25 jaar de belangrijkste ontwikkelingen meegemaakt, die de geestelijke verzorging in zorginstellingen ook landelijk doormaakte

Lag het accent aanvankelijk op vooral kerkelijke presentie in het ziekenhuis, met nadruk op het kerk-eigene, zoals eigen kerkdiensten en naast het gesprek aan bed ook ruimte voor Bijbellezen en gebed; gaandeweg ontwikkelde dat tot een eigen discipline ‘Geestelijke verzorging’. De nadruk kwam veel meer te liggen op begeleiding bij verwerking van ingrijpende ziekteprocessen, op zingevings en morele vragen. Dat betekende ook dat de doelgroep werd verbreed van prot.christelijke patiënten tot in feite alle patiënten en in het verlengde van de zorg voor hen: ook zorg voor de medewerkers.

Je hebt het allemaal meegemaakt: eerst gescheiden kerkdiensten van protestanten en katholieken tot één gezamenlijke oecumenische viering. Gescheiden optrekken van prot. en kath. pastores tot één gezamenlijk team van geestelijk verzorgers, aanvankelijk alleen in dit ziekenhuis, en na de fusie als één team over beide locaties. Van vooral aandacht voor patiënten van de eigen denominatie tot alle patiënten, die op de aan jouw toebedeelde afdelingen liggen.

Ondanks dat je partime werkt heb je oog voor het geheel van het ziekenhuis en mn. voor de belangen van de werkers. Jarenlang trek je de kar van de commissie seksuele intimidatie en ongewenst gedrag.

Wat met alle veranderingen gebleven is, is jouw eigen stijl van werken, ongetwijfeld samenhangend met je karakter en je eigen geschiedenis. Je hebt een andersoortige persoonlijk historie dan de meeste van je collega's. Je begon in het onderwijs als lerares Frans, was al moeder van twee dochters en toen begon je aan je studie aan de Theologische Faculteit in Brussel. Een niet voor de hand liggende en eveneens niet gemakkelijke weg.

Als rode draad door al die jaren heen, wil ik noemen:

- dat je oog hebt voor het wel en wee van mensen. Van patiënten, maar ook van collega's Altijd attent. Zelfs als ze het ziekenhuis als patiënt of werker verlaten hebben.
- je eigenzinnigheid. Je komt op voor eigen ideeën en opvattingen.
- je bent volhardend. Waar jij je in vastbijt, laat je niet gemakkelijk los. Lukt het niet via de voordeur, dan maar via de achter- of zijdeur.
- je bent aimabel en legt gemakkelijk contacten, van hoog tot laag.
- door je vlotte en charmante verschijning zet je ongetwijfeld vanaf het eerste moment van een contact al een ander beeld neer van geestelijke verzorging en van het ambt van predikant in het bijzonder.
- door je voorliefde voor de joodse wortels van ons christelijk geloof word je ongewild een teken van tegenspraak. Door de één bejubeld, door de ander kritisch bevraagd.

Hoe dan ook, in de loop van de afgelopen 25 jaar heb jij je weten te ontwikkelen tot een professioneel geestelijke verzorger, maar tegelijk ben je ook altijd predikant gebleven, weliswaar met een eigentijdse uitstraling, maar toch.....

Met een voorliefde voor de kerkdiensten, met een degelijke exegetische voorbereiding van de preek en vooral blijf je er steeds weer op hameren hoe belangrijk theologische reflectie is voor ons vak.

Binnen het ziekenhuis had jij mn. zorg en aandacht voor het wel en wee van de vaste bezoekers die hun kerkelijk heil binnen het ziekenhuis vinden en daarmee een soort parallel gemeente vormen. En niet te vergeten ben je een vaak gevraagd gastpredikant in de diverse gemeenten.

Beste Marja. Je hebt een niet gemakkelijke periode achter de rug. Gelukkig ben je er weer en doe je weer volop mee. Tegelijk realiseer je je door dat werk des te meer hoe dankbaar je mag zijn dat het allemaal zo goed verlopen is met je herstel. Een aantal van je karaktertrekken die ik geschetst heb, heeft je zeker geholpen dat je nu hier weer staat en kunt genieten. Geniet ervan, van deze dag en van het laatste werkjaar hier in het ziekenhuis.

Proficiat en alle goeds. Shalom...